

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
دفترخانه شورای عالی آمایش سرزمین

اسناد آمایش ۳۱ استان کشور

مُصوب شورای عالی آمایش سرزمین ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

دسیرخاژ شوراعالی آمایش سرزمین

شورایعالی آمایش سرزمین

۳.....	سند آمایش استان گلستان.....
۳۶.....	سند آمایش استان گیلان.....
۶۹.....	سند آمایش استان سمنان.....
۹۰.....	سند آمایش استان مازندران.....
۱۲۵.....	سند آمایش استان اردبیل.....
۱۵۱.....	سند آمایش استان آذربایجان غربی.....
۱۷۵.....	سند آمایش استان آذربایجان شرقی.....
۲۰۴.....	سند آمایش استان کردستان.....
۲۳۳.....	سند آمایش استان ایلام.....
۲۵۶.....	سند آمایش استان لرستان.....
۲۸۱.....	سند آمایش استان کرمانشاه.....
۳۰۰.....	سند آمایش استان همدان.....
۳۱۹.....	سند آمایش استان چهار محال و بختیاری.....
۳۳۵.....	سند آمایش استان خوزستان.....
۳۵۷.....	سند آمایش سرزمین استان اصفهان.....
۳۹۷.....	سند آمایش استان کهگیلویه و بویراحمد.....
۴۲۶.....	سند آمایش استان فارس.....
۴۴۷.....	سند آمایش استان بوشهر.....
۴۷۸.....	سند آمایش استان قم.....
۵۰۱.....	سند آمایش استان البرز.....
۵۱۹.....	سند آمایش استان تهران.....
۵۴۳.....	سند آمایش استان قزوین.....
۵۶۷.....	سند آمایش استان مرکزی.....
۵۹۴.....	سند آمایش استان زنجان.....
۶۲۳.....	سند آمایش استان سیستان و بلوچستان.....
۶۵۴.....	سند آمایش استان یزد.....
۶۸۸.....	سند آمایش استان کرمان.....
۷۲۶.....	سند آمایش استان هرمزگان.....
۷۴۸.....	سند آمایش استان خراسان جنوبی.....
۷۸۲.....	سند آمایش استان خراسان رضوی.....
۸۱۲.....	سند آمایش استان خراسان شمالی.....

به استناد جزء یک بند الف ماده ۲۶ قانون برنامه ششم توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۳۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، شورای عالی آمایش سرزمین در جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱، سند آمایش استان سمنان در افق ۱۴۱۰ را در دو قسمت راهبردی و اجرایی به شرح زیر تصویب نمود:

سند آمایش استان سمنان

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

در این سند اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

شورای عالی: شورای عالی آمایش سرزمین

دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی آمایش سرزمین

اهداف بنیادین توسعه فضایی استان: اهداف بنیادین غایت خواست‌های جامعه در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست‌محیطی بوده که در قالب رویکرد تفکر ارزشی و مبتنی بر ارزش‌ها و آرمان‌های حاکم بر جامعه، احکام و الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه‌ای، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل جامعه استخراج شده و مبنایی برای طراحی چشم‌انداز توسعه استان می‌باشد.

نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای مبتنی بر تحلیل روندها و گرایشات پیشین، الزامات اسناد فرادست ملی و منطقه‌ای و بررسی دقیق بر روی منابع، استعدادها و شایستگی‌های بالقوه یا بالفعل و نیز تخصص‌ها و مزیت‌های فعلی یا آتی استان در دو سطح جداگانه ملی و منطقه‌ای (متناسب با شعاع عملکردی هر نقش یا تخصص) شناسایی و تعریف می‌شود.

چشم‌انداز توسعه استان و مأموریت‌های آن: چشم‌انداز، تصویر آینده مطلوب و دلپذیر یک جامعه بوده که باورپذیری، شفافیت، جذابیت، یکپارچگی، جامعیت و برانگیزانندگی آن، سبب اجماع، ترغیب و جهت‌دهی به همه نیروهای توسعه در راستای تحقق آن می‌شود. چشم‌انداز توسعه استان مبتنی بر الزامات اسناد فرادست ملی - منطقه‌ای، اهداف بنیادین، عدم قطعیت‌های شناسایی شده، شناخت قابلیت‌ها و احصاء مسائل استان، دیدگاه‌های نخبگان و مقامات ارشد استانی و منبعث شده از نقاط لنگرگاهی (عملکردهای اصلی استان، آوازه یا برند استان و ...) در چارچوب رویکرد آینده‌نگاری استخراج می‌شود. مأموریت‌های توسعه استان نیز منبعث از سازوکار شناسایی اهداف بنیادین و استخراج چشم‌انداز، بازتاب‌دهنده جهت‌گیری‌ها و تخصص‌های توسعه استان و عرصه‌ها یا قلمروهای اولویت‌دار توسعه استان می‌باشد.

راهبردهای پابرجا: راهبردهای پابرجا راهبردهایی هستند که می‌تواند پاسخگوی آینده‌های متعدد ممکن باشد، بدون آن که در برخی آینده‌ها، موجب خسارت شدیدی شود. در سند آمایش استان، این راهبردها، راهبردهایی هستند که

مبتنی بر کاربردی تکنیک سناریونگاری، از بیشترین پابرجایی (ثبات، کارایی و کاربردپذیری) در تمامی سناریوهای مختلف توسعه فضایی استان و زمینه‌سازی تحقق سازمان فضایی افق توسعه یافتگی استان برخوردار هستند.

شکل بندی کلان نظام فضایی: شکل بندی کلان نظام فضایی یا همان طرح پایه آمایش استان، مبتنی بر راهبردهای پابرجا و استنتاج الزامات فضایی این راهبردها، قلمروهای اصلی و مراکز عمده زیست و فعالیت، شبکه‌های اصلی زیربنایی و کریدورهای ارتباطی و قلمروهای اولویت دار توسعه فعالیت و استقرار جمعیت و قلمروهای نامناسب توسعه فعالیت و استقرار جمعیت استان را مشخص می نماید.

تخصص ها و اولویت های توسعه استان: تخصص های نواحی (مناطق) استان در قالب گدهای تفصیلی تر فعالیت ها و عرصه های اولویت دار توسعه در این نواحی (مناطق) در راستای شکل بندی کلان نظام فضایی طرح می گردد.

سیاست های سرزمینی توسعه بخش ها در استان: مجموعه اقدامات و دستورالعمل های معینی که در جهت رسیدن به هدف یا اهداف مورد نظر در برنامه آمایش استان، در چارچوب های راهبردهای مشخص شده تعیین و به اجرا گذاشته می شود.

تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی: از رویهم گذاری لایه های مختلف شکل بندی الگوی استقرار فعالیت ها، الگوی نظام سکونتگاهی، الگوی نظام خدمات اجتماعی، الگوی نظام خدمات برتر، الگوی شبکه های زیربنایی به همراه لایه های پایه نظیر لایه های پهنه بندی های طبیعی، تقسیمات کشوری و ... تصویر شکل بندی سازمان فضایی استان را شکل می گیرد.

برنامه های اجرایی آمایش استان: مجموعه ای از طرح ها و پروژه های هماهنگ و هم راستا که در چارچوب یک برنامه (بخشی یا سرزمینی) شکل می گیرند و با اجرای آن ها در چارچوب جهت گیری های کلان و روش های اجرایی از پیش اندیشیده شده، هدف های برنامه آمایش استان محقق می شود.

آب قابل برنامه ریزی: سهم آب استان از منابع آب تجدید پذیر حوضه های آبریز درجه ۲ سی گانه کشور که استان یکی از ذینفعان آن حوضه آبریز بوده و یا از طریق طرح های انتقال بین حوضه ای، منابع آب به استان منتقل می شود. منابع آب قابل برنامه ریزی شامل منابع متعارف (سطحی و زیر سطحی) و منابع آب غیر متعارف (پساب و منابع آب شور و لب شور درون سرزمینی و منابع آب نمک زدایی دریا) می باشد.

ماده ۲- سند راهبردی آمایش استان سمنان به قرار زیر است:

۴-۱- اهداف بنیادین

- جذب جمعیت مولد و پذیرش فعالیت تهران و استان های هم جوار متناسب با ظرفیت زیستی با زمینه سازی هدایت سرمایه گذاری به استان
- دارای آب پایدار متناسب با ایفای نقش استان با کارکردهای ملی و منطقه ای

- ارتقاء کارایی اقتصادی در فضای مولد و حرکت به سمت ساختار فضائی چندمرکزی و شبکه‌ای در چارچوب آب قابل برنامه‌ریزی
- توسعه پایدار کشاورزی و حفاظت از منابع طبیعی پایه با تکیه بر الگوی کشت مدون و ارتقای بهره‌وری آب
- توسعه و ساماندهی صنایع و معادن دارای مزیت و ارتقای تکنولوژی با هدف افزایش بهره‌وری در صنایع معدنی و بازرگانی به منظور خلق و رشد ارزش افزوده بخش‌های مذکور
- دارای کانون‌های صنعت و دانش، پارک‌ها و شهرک‌های فناوری در راستای تجاری‌سازی کالا
- برخوردار از راه‌های ارتقاء یافته در محورهای شرقی - غربی و شمال به جنوب به‌عنوان کریدورها و دالان‌های بین‌المللی و ملی حمل‌ونقل با هدف افزایش نقش استان در ترانزیت کالا، مسافر و انرژی
- ارتقای شاخص‌های اقتصادی از طریق توسعه اکوتوریسم، حفاظت و استفاده از میراث طبیعی و تاریخی
- ارتقاء سطح امنیت استان از طریق بکارگیری الزامات دفاعی، امنیتی، پدافند غیرعامل و مدیریت بحران در برنامه‌های توسعه‌ای استان
- دستیابی به نیروی انسانی متخصص و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار استان
- دارای الگوی فضائی متوازن و سلسله‌مراتبی شبکه سکونتگاهی بر اساس استعدادهای اقتصادی، معیارهای زیستی، منابع آب و خاک، میراث فرهنگی، ایمنی از سوانح طبیعی و استفاده از زیرساخت‌های موجود

۴-۲- نقش استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای

نقش استان در تقسیم کار ملی:

کشاورزی

- محصولات زراعی در زمینه تولیدات گلخانه‌ای در گرمسار، آرادان و سمنان
- محصولات باغی شامل انگور و زردآلو در شاهرود، پسته در دامغان و گردو در مهدیشهر
- محصولات دامی شامل گوشت مرغ و تخم‌مرغ در شهرستان‌های گرمسار، آرادان، سرخه و سمنان

صنعت و معدن

- صنایع کانی غیرفلزی شامل گچ و سلسنتین در سمنان و نمک در گرمسار
- فلزات اساسی شامل آلومینیم در دامغان - شاهرود
- صنایع پیشرفته در زمینه صنایع الکترونیک در سمنان و مهدی‌شهر
- صنایع پیشرفته در زمینه انرژی‌های نو در سطح استان - دامغان
- داروهای انسانی و دامی در سمنان و گرمسار
- وسایل نقلیه زمینی در زمینه خودروسازی در سمنان، دامغان و گرمسار
- استخراج زغال‌سنگ در دامغان - شاهرود

- استخراج کانی‌های فلزی شامل مس در شاهرود و میامی و کرومیت در میامی
- استخراج سنگ‌های نیمه قیمتی در سطح استان، سمنان و شاهرود
- میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
- گردشگری طبیعی و تاریخی در شهرهای سمنان، شاهرود، دامغان و مهدی‌شهر

آموزش عالی

- خدمات آموزش عالی با مقیاس بین‌المللی در سمنان و شاهرود

حمل و نقل

- انبارداری و فعالیت‌های پشتیبانی حمل و نقل در دامغان، سمنان

نقش استان در تقسیم کار منطقه‌ای:

کشاورزی

- محصولات زراعی در زمینه غلات شامل گندم و جو در میامی، آرادان و گرمسار
- محصولات زراعی در زمینه حبوبات شامل نخود، لوبیا و عدس در میامی
- محصولات زراعی در زمینه محصولات صنعتی شامل پنبه در آرادان و گرمسار، چغندر قند در میامی و کلزا در شاهرود و میامی
- محصولات زراعی در زمینه سبزیجات شامل سیب‌زمینی در دامغان و شاهرود، پیاز در سرخه و شاهرود و گوجه‌فرنگی در دامغان، شاهرود و میامی
- محصولات باغبانی شامل سیب در شاهرود، دامغان و مهدی‌شهر، انار و زیتون در گرمسار، آرادان و سمنان؛ زعفران در شاهرود و میامی و گل محمدی در دامغان و شاهرود
- پرورش شتر در شهرستان شاهرود، دامغان و سمنان
- شیلات و آبی‌پروری شامل ماهیان گرم آبی در سطح استان
- شیلات و آبی‌پروری شامل ماهیان سرد آبی در دامغان، شاهرود و مهدی‌شهر
- کشت و صنعت در مهدی‌شهر و شاهرود

صنعت و معدن

- صنایع پتروشیمی در زمینه صنایع پائین دستی (لاستیک و پلاستیک، تایر و تیوب، شوینده، رنگ، حلال و کود) در سمنان و گرمسار
- استخراج معدن شامل سرب و روی در شاهرود و دامغان، سنگ آهن و خاک صنعتی در سمنان و دامغان و طلا در دامغان
- صنایع غذایی و تبدیلی تکمیلی و کشاورزی در زمینه فراوری در محصولات باغی (کمپوت سازی) در شاهرود و سمنان

- صنایع نساجی، پوشاک و سلولزی در زمینه نخ و الیاف و پارچه در سمنان و گرمسار و تولید کاغذ و فراورده‌های کاغذی در گرمسار
- صنایع کانی غیرفلزی شامل سیمان در شاهرود و سمنان
- فلزات اساسی شامل فولاد و آهن در سمنان و دامغان و مس کاتد در دامغان و میامی
- صنایع پیشرفته شامل فناوری‌های زیستی و نانو فناوری در سمنان
- صنایع پیشرفته شامل IT در سمنان و شاهرود
- وسایل نقلیه زمینی شامل قطعه‌سازی در سطح استان - سمنان

بازرگانی

- خدمات بازرگانی در سمنان، شاهرود و گرمسار
- میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
- خدمات گردشگری در سمنان، دامغان و شاهرود
- خدمات گردشگری سلامت در مهدی‌شهر
- تولیدات صنایع دستی در شهرستان‌های سمنان و شاهرود

خدمات برتر

- خدمات برتر در سمنان و شاهرود
- خدمات فنی-مهندسی در سطح استان

حمل و نقل

- خدمات ترانزیت در سمنان، دامغان، شاهرود و گرمسار

دفاع، امنیت و پدافند غیرعامل

- تأمین امنیت مرکز کشور با استفاده از فعالیت‌های بزرگ مقیاس و استقرار سامانه‌های دفاعی در حاشیه جنوبی استان

۳-۴ چشم‌انداز توسعه استان

استان سمنان، با بهره‌گیری بهینه از توانمندی‌ها و فرصت‌ها و با چیرگی بر تنگناها و تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها، پایداری زیست‌محیطی و منابع طبیعی و بهره‌برداری کارا از منابع آب و خاک، استانی پیشرفته در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آمایشی با رعایت الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیرعامل و بر پایه توسعه

بخش‌های زیر می‌باشد:

- صنعت با فن‌آوری بالا، نو، پاک، پیشرفته و صادراتی، با جایگاه تخصصی در صنایع حمل‌ونقل، خودرو، قطعه‌سازی، الکترونیک، تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، غذایی، دارویی با تأکید بر شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی، با توجه به موقعیت مناسب جغرافیایی استان و هم‌جواری با قطب صنعتی تهران
- معدن و صنایع معدنی پاک با بهره‌برداری بیشینه از توان موجود مواد معدنی فلزی و غیرفلزی، با جایگاه متخصص و صاحب مرتبه ملی در تولید و بهره‌برداری بهینه از معادن غیرفلزی به‌ویژه املاح تبخیری
- گردشگری ملی و فراملی، با تأکید بر طبیعت‌گردی، کویرگردی و گردشگری تاریخی و فرهنگی
- خدمات برتر و روزآمد با تأکید بر آموزش عالی و با توان پذیرش ظرفیت دانشجو از استان‌های هم‌جوار
- برخوردار از نقش مکمل در ارائه خدمات برتر موردنیاز استان و کشور در کنار شهر تهران

۴-۴- مأموریت‌های توسعه استان

- تلاش گسترده و پیاپی در ایفای نقش‌های بین‌استانی، ملی و فراملی برای داشتن جایگاه شایسته و پایدار در رشد و پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استانی و ملی با توسعه پایدار صنعت، معدن و گردشگری با محوریت محیط‌زیست و انسان سالم و استفاده از موقعیت مکانی استان برای پذیرش جمعیت مولد و سرمایه‌های استان‌های هم‌جوار به‌ویژه تهران.

جمعیت و مهاجرت

- مدیریت مهاجرت به استان، پخش متناسب جمعیت در سراسر استان و کاهش فشار جمعیتی بر نواحی مختلف ساختار تولید
- دستیابی به رشد اقتصادی پیوسته و پرشتاب و ایجاد اشتغال مولد و کاهش نرخ بیکاری در استان کشاورزی
- افزایش راندمان آبیاری، متناسب‌سازی الگوی کشت با تأکید بر توسعه فضای گلخانه‌ای و گیاهان دارویییدر چارچوب آب قابل برنامه‌ریزی صنعت
- افزایش سهم صنعت در تولید و ارزش‌افزوده استان، رشد سرمایه‌گذاری صنعتی و انتخاب فرآیندهای صنعتی دانش‌محور، دستیابی به فناوری‌های پیشرفته و راهبردی معدن
- ارتقای سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص استان با اولویت تأمین مواد موردنیاز صنایع کشور و صدور مواد معدنی فرآوری شده

خدمات برتر و بازرگانی

— دگرگونی بنیادی در ساختار خدمات و افزایش سهم خدمات نوین و دانش پایه فناوری و بهره‌وری

— فراهم آوردن زیرساخت‌های ارتباطی، اطلاعاتی، حقوقی، علمی و فناوری مورد نیاز رشد اقتصادی حمل‌ونقل و ارتباطات

— تقویت راه‌ها در محورهای غربی- شرقی و شمالی- جنوبی استان و افزایش کارکردهای ترانزیتی و ترابری کالا، مسافر و انرژی با توجه به جایگاه استان در مسیر گذرگاه‌های غربی- شرقی و شمالی- جنوبی کشور تولید و مصرف انرژی

— ایجاد تنوع در منابع تولید، افزایش سهم انرژی‌های تجدید پذیر و ایجاد نیروگاه‌های خورشیدی و بادی نظام سکونتگاهی

— بالا بردن کیفیت و کمیت خدمات برتر و زیرساخت‌های شهری در شهرهای مهم استان با تأکید بر گستره‌های شهری سمنان و شاهرود، در راستای تمرکززدایی از تهران و ایجاد زیربنای اقتصادی با اولویت گستره‌های کمتر توسعه یافته، ایجاد اشتغال پایدار با به‌کارگیری توان‌های بومی و سرزمینی، برای پیشرفت متوازن قلمروهای روستایی و کویری تحولات اجتماعی- فرهنگی

— تقویت وجدان کاری، انضباط اجتماعی، روحیه کار و ابتکار، کارآفرینی، درستکاری، قناعت، رشد معنویت و فضیلت اخلاقی، گسترش باورهای دینی، ارزش‌های انقلابی و حفظ کرامت انسانی گردشگری

— توسعه اکوتوریسم و پاسداری از میراث تاریخی و طبیعی استان آموزش و پژوهش

— تربیت نیروی انسانی متخصص و کارآمد، متناسب با نیازهای بازار کار ساختار نظام تصمیم‌گیری

— پایا نمودن فضای اطمینان‌بخش و پشتیبانی از کارآفرینان اقتصادی و سرمایه‌گذاران با اتکا به مزیت‌های نسبی و رقابتی، خلق مزیت‌های جدید، جانب‌داری از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن، بهبود امنیت عمومی، پیشگیری از جرائم اجتماعی و امنیتی و هماهنگی دستگاه‌های قضایی، امنیتی، انتظامی روندهای طبیعی و چالش‌های زیست‌محیطی

مدیریت فراگیر زیست بومی، پایش آلاینده‌های منابع زیستی و بیابان‌زایی، نگهداری از منابع آب، خاک و هوا مبتنی بر رویکرد مشارکتی، تقویت و ارتقای تنوع زیستی منطقه‌های چهارگانه حفاظت محیط‌زیست استان و بهره‌برداری خردمندانه و پایدار، توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی و سیاسی آب در نگهداری، برداشت، عرضه و مصرف آن و گسترش بیمه و حمایت‌های مالی برای جبران خسارت رویدادهای ناگهانی

۴-۵- راهبردهای پابرجا

- تجهیز شبکه شهری سازمان یافته و پوشش کامل خدماتی شهرها
- توانمندسازی شهرهای میانی و کوچک و روستاهای مرکزی و پرجمعیت
- تأمین منابع مالی پایدار برای آبادانی و مدیریت شهری و روستایی
- احیای بافت‌های تاریخی و فرسوده و بهسازی یا نوسازی محیط شهری و دیگر بافت‌های قدیمی
- پخش کارکردهای کشاورزی، صنعت، معدن، گردشگری و بازرگانی بین شهرها و روستاهای پرجمعیت
- سازمان‌دهی شبکه کانون‌های زیست و کار با چیرگی مناطق شهری سمنان و شاهرود، شهرهای میانی مرکزی گرمسار و دامغان، دیگر شهرهای مرکز شهرستان، سایر شهرها و روستاهای پرجمعیت و مرکزی
- گسترش خدمات برتر آموزش عالی، تولیدی، فنی، تخصصی، مشاوره‌ای، پیمانکاری، مالی، بیمه، حقوقی، بازاریابی، اجتماعی، فرهنگی و هنری در مناطق شهری سمنان و شاهرود
- ساماندهی سلسله مراتبی کارکردها و خدمات در سکونتگاه‌های شهری و روستایی
- پذیرش بخشی از کارکردهای صنعتی و خدمات برتر، در چارچوب تمرکززدایی از تهران
- گسترش سازه‌ها و زیرساخت‌های پیشرفته ترابری زمینی، راه‌آهن، فرودگاه‌ها و خدمات رفاهی و پشتیبانی تولید
- گسترش زیرساخت‌های دسترسی سریع و ارزان درون منطقه‌ای میان ابر شهر تهران و مناطق شهری سمنان و شاهرود
- راه‌اندازی بارانداز کالا (بندر خشک) برای شمال و شمال شرق کشور در شهرستان دامغان
- جذب و نگهداشت نیروهای کارآفرین و هدایت سرمایه‌گذاری‌ها در استان
- هدایت مسیر مهاجرت‌ها و پخش متناسب جمعیت در نواحی مختلف
- برپایی مزیت‌های نوین و جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در گستره‌های مختلف
- تکمیل زنجیره‌های تولید و خوشه‌های صنعتی و سازمان‌دهی بخش خدمات نوین و دانش‌بنیان
- راه‌اندازی مناطق ویژه اقتصادی، پارک‌های علم و فن‌آوری، شهرک‌ها، ناحیه‌های صنعتی و افزایش شرکت‌های دانش‌بنیان
- ایجاد تعادل ناحیه‌ای متناسب با قابلیت و توان هر ناحیه
- جذب جمعیت در روستاها و نواحی کم‌تراکم استان
- راه‌اندازی کانون‌های صنعتی، معدنی، کشاورزی و گردشگری، در سراسر استان
- ارتقا و تجهیز محوره‌های پیشرفت آفرین سمنان - معلمان، دامغان - معلمان، شاهرود - طرود - معلمان و میامی - بیارجمند - خارتوران

- استفاده از قابلیت راه آهن با توسعه استان از طریق ارتقاء خط آهن سراسری شرق و اتصال آن به حوزه های بین المللی شمالی جنوبی
- جلوگیری از گسترش حاشیه نشینی در شهرها و ساماندهی بافت های حاشیه ای و نامناسب
- هدایت رشد کالبدی روستاها در بافت های موجود و حفظ کاربری اراضی کشاورزی
- ساماندهی اسکان و تجهیز زیرساختی و خدماتی کوچ عشایر استان در گستره های قشلاقی خارتوران، بیارجمند، پل ابریشم، کویر سمنان، کویر حاج علیقلی، گرمسار و ایوانکی
- به کارگیری فن آوری نوین و دانش بومی در اقتصاد روستایی
- هدایت سرمایه گذاری بخش خصوصی با گسترش صنایع تبدیلی و خدمات نوین در روستاها
- تبدیل روستاهای توانمند به شهر
- افزایش سهم منابع انسانی در تولید ثروت، متناسب با استعداد ناحیه های مختلف استان
- سرمایه گذاری در زیرساخت ها، خدمات اجتماعی و پشتیبان تولید و در گستره های روستایی
- راه اندازی محور صنعتی نوپا در محور فولاد محله - دیباج
- ایمن و مقاوم سازی و بالا بردن کیفیت مسکن روستایی
- به کارگیری توانمندی کانون های روستایی حاشیه کویر و ایجاد اشتغال پایدار
- بهره گیری از بازیافت پساب شهری در خدمات شهری
- بازنگری و بازسازی شبکه های توزیع آب به منظور کاهش هدررفت آب
- تأمین منابع آب پایدار با انتقال و شیرین سازی آب بین حوزه های با تأکید بر دریای خزر
- بهره برداری بهینه از جریان های سطحی و سفره آب های زیرزمینی
- پیشگیری از بهره برداری بی رویه از آب های زیرزمینی و حفر چاه های غیرمجاز
- بهره برداری از آب های غیرمتعارف
- سامان بخشی فضای مناسب مراکز زیست، فعالیت، خدمات و استقرار جمعیت با مدیریت منابع آب
- حفظ منابع طبیعی و منابع آبی برای استقرار جمعیت به ویژه در گستره های کوهستانی و بیابانی

۴-۶- شکل بندی کلان نظام فضایی استان (تصویر چشم انداز توسعه استان)

قلمروهای اولویت دار استقرار جمعیت:

- اولویت یا برتری نخست: منطقه های شهری سمنان و شاهرود، ناحیه های شهری دامغان و گرمسار، شهرهای مرکز شهرستان و بخش ها، دیگر شهرها، روستاهای مرکز دهستان، روستاهای کانونی یا مرکزی و دیگر روستاها سراسر پهنه در راه پیشرفت کوهپایه ای استان
- اولویت یا برتری دوم: شهرها و روستاهای مرکز دهستان، روستاهای کانونی یا مرکزی و دیگر روستاها در سراسر پهنه کمتر توجه شده کوهستانی شمال استان
- اولویت یا برتری سوم: روستا- شهرها و روستاهای کانونی یا مرکزی در سراسر پهنه دست نخورده و بکر بیابانی استان

قلمروهای اولویت‌دار توسعه‌ی فعالیتی (فعالیت‌های کشاورزی، صنعت و معدن و خدمات)

سه منطقه برنامه‌ریزی شامل پهنه در راه پیشرفت کوهپایه‌ای، پهنه کمتر توجه شده کوهستانی و پهنه دست‌نخورده و بکر بیابانی بر اساس اولویت‌های توسعه به شرح زیر می‌باشند:

- اولویت یا برتری نخست: سراسر پهنه در راه پیشرفت کوهپایه‌ای استان، برای پیشرفت یا توسعه کارکردهای کشت فشرده، باغ داری، سکونتگاه‌های شهری و روستایی، فعالیت‌ها یا کارکردهای صنعتی و خدماتی نوین، گسترش زیرساخت‌ها، بازرگانی برون‌مرزی، گردشگری در سطح یا لایه فراملی و ملی.
- اولویت یا برتری دوم: سراسر پهنه کمتر توجه شده کوهستانی شمال استان، برای پیشرفت یا توسعه کارکردهای مرتع‌داری، دامداری، جنگل‌داری، جنگل‌کاری، باغ داری کوهپایه‌ای، مدیریت زیست‌محیطی، آبخیزداری و طبیعت‌گردی.
- اولویت یا برتری سوم: سراسر پهنه دست‌نخورده و بکر بیابانی در جنوب استان به‌جز مناطق نظامی تحت پوشش نهادهای نظامی (به‌استثنای فعالیت‌های صنایع نظامی) و مناطق تحت مدیریت محیط‌زیست؛ برای پیشرفت یا توسعه کارکردهای صنعتی و معدنی، گسترش پوشش گیاهی، کویرگردی و تولید انرژی از باد و خورشید.

قلمروهای نامناسب استقرار جمعیت

- ضمن رعایت محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های ناشی از قوانین و مقررات (از جمله حرایم رودخانه‌ها، حرایم امنیتی- حفاظتی و ...)، قلمروهای دارای محدودیت و ممنوعیت در گستره استان سمنان عبارتند از:
 - قلمروهای دارای محدودیت استقرار جمعیت: برخی پهنه‌ها در گستره‌های بیابانی جنوب استان، به سبب سختی آمدو شد، دشواری دسترسی‌ها و بیابان‌زایی، محدودیت‌های اقلیمی و همچنین قرارگیری در محدوده نظامی، دارای محدودیت یا تنگنا برای استقرار جمعیت هستند. گسترش پوشش گیاهی متناسب و تولید انرژی از باد و خورشید در آن پهنه‌ها، سبب کارایی آن‌ها می‌گردد.
 - علاوه بر آن در مناطق با خطر زمین‌لرزه بسیار بالاماند نواحی مجاور گسل‌های دارای سابقه لرزه‌خیزی، مناطق در معرض زمین‌لغزه مانند برخی از نقاط روستایی نواحی کوهستانی شمالی و مناطق مستعد سیل؛ استقرار جمعیت دارای محدودیت می‌باشد. همچنین مناطق کوهستانی با ارتفاع بالای ۲۰۰۰ متر که غالباً دارای اقلیم نامناسب می‌باشند برای استقرار جمعیت محدودیت دارند.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه‌ی فعالیتی کشاورزی: استیلای اقلیم خشک و نیمه‌خشک بیابانی در بخش گسترده‌ای از جنوب استان از یکسو و محدودیت منابع آبی و همچنین مناسب نبودن بافت خاک در برخی از نقاط استان به‌ویژه در بخش‌های مرکزی و جنوبی، موجب ایجاد محدودیت در انجام فعالیت‌های کشاورزی در استان (به جز در نواحی حاشیه مناطق روستایی) شده است. همچنین وجود ارتفاع بالای ۲۰۰۰ متر در نوار باریک شمالی استان، امکان کشت

معمول محصولات کشاورزی را دچار چالش نموده و ضرورت انجام فعالیت‌های آبخیزداری و یا کشت در سطوح شیب‌دار را الزامی نموده است.

روشن است که محدودیت‌ها و حرایم قانونی موجود در گستره استان، بخشی از محدودیت‌های ایجاد و توسعه فعالیت‌های کشاورزی می‌باشد.

قلمروهای دارای محدودیت توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی: مهم‌ترین محدودیت برای انجام فعالیت‌های صنعتی و معدنی در گستره استان، قرارگیری حدود ۲۵ درصد از پهنه استان تحت پوشش مناطق چهارگانه مدیریت محیط‌زیست و همچنین وجود مراکز نظامی در بخشی از پهنه جنوبی استان می‌باشد که این موضوع باعث ایجاد تعارضاتی به‌ویژه در حوزه فعالیت‌های معدنی استان با دستگاه‌های ذی‌ربط شده است. همچنین، عدم دسترسی به زیرساخت‌های مناسب، عامل مهم دیگر عدم استقرار واحدهای صنعتی و معدنی در برخی نقاط می‌باشد. شایان ذکر است استقرار صنایع نظامی و دفاعی در محدوده‌های نظامی بلامانع می‌باشد.

علاوه بر آن استقرار متراکم واحدهای بالقوه آلاینده در محدوده غربی استان شامل پهنه‌های ایوانکی، گرمسار و آرادان، موجب شده است که امکان بارگذاری مجدد صنایع بالقوه آلاینده در این مناطق و یا توسعه واحدهای موجود با محدودیت مواجه شده و امکان‌پذیر نباشد.

روشن است که محدودیت‌ها و حرایم قانونی موجود در گستره استان، بخشی از محدودیت‌های ایجاد و توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی می‌باشد.

ماده ۳- سند اجرایی آمایش استان سمنان به قرار زیر است:

۳-۱- تخصیص‌ها و اولویت‌های توسعه استان

پهنه‌ی کمتر توجه شده کوهستانی شمال استان:

— برخورداری استان از اقلیم و منابع طبیعی به نسبت مناسب، توان پیشرفت فراوانی را به‌ویژه در زمینه‌های باغداری، دامداری، معدن، صنایع پیوسته با کشاورزی و طبیعت‌گردی دارا می‌باشد.
پهنه‌ی در راه پیشرفت کوهپایه‌ای میانی استان:

— در راستای محور پیشرفت تجهیز شده تهران - مشهد، بستر پیشرفت ساختاری، کالبدی و سازمان فضایی استان به شمار می‌آید. مکان‌گیری و جانمایی بیشتر شهرها، روستاهای مرکزی، کارکردهای کشاورزی، دام‌پروری، صنعتی، معدنی، خدماتی، شبکه‌های زیربنایی و زیرساخت‌ها در راستای این محور، نشان‌دهنده توانایی‌ها به کار گرفته‌شده و نیز توانمندی‌های گسترده‌ای است که هنوز به کار گرفته نشده و همچنان می‌توانند زمینه‌ساز پیشرفت مداوم در آینده استان باشند.

پهنه‌ی دست‌نخورده و بکر بیابانی جنوب استان:

– بستریهای پیشرفت آفرین زیادی به‌ویژه در زمینه‌های معدن، صنایع فرآوری کانی‌ها و گرد شگری کویر در توان دارد.

۳-۲- سیاست‌های سرزمینی توسعه بخش‌ها در استان

آب و کشاورزی

- باززنده سازی و نگهداری از زیست‌بوم‌های شکننده و زیستگاه‌های گونه‌های باارزش گیاهی و جانوری
- سازمان‌دهی پیشرفت پایدار استان، بر پایه شناسایی تغییر اقلیم و پیامدهای آن و الزامات زیست بومی
- گسترش پرورش گیاهان دارویی
- باز زنده سازی و بهره‌گیری از جنگل‌ها، مراتع، گستره‌های بیابانی و پهنه‌های مدیریت‌شده
- انجام مدیریت فراگیر زیست بومی و نگهداری از منابع آب‌و خاک مبتنی بر رویکرد مشارکتی
- انتقال و شیرین سازی آب دریای خزر به‌منظور مصارف شرب و صنعت
- ایجاد هم‌ترازی میان منابع و بهره‌برداری آب در سفره‌های زیرزمینی دارای تراز منفی
- جلوگیری از بهره‌برداری بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی و حفر چاه‌های غیرمجاز بر اساس طرح احیا و تعادل بخشی
- انجام اقدامات نرم‌افزاری و مدیریت منابع آبی موجود استان
- سازمان‌دهی اسکان و کوچ روی عشایر
- سامانمند کردن مالکیت چراگاه‌ها یا مراتع
- بهره‌گیری کارای اقتصادی از گستره‌های جنگلی، مرتعی و زیست‌بوم‌های کوهستانی
- نگهداری از منابع آب‌و خاک و ذخیره ژنتیکی گیاهی و جانوری
- بالا بردن غنای خاک و بهره‌برداری بهینه از آن‌ها
- انجام مدیریت جامع بازچرخانی و بهره برداری از آب های بازیافتی
- اجرای برنامه جامع گسترش آبخیزداری و آبخوان‌داری
- بهسازی بهره‌برداری از منابع طبیعی و مهار ناپایداری آن‌ها
- تأمین آب برای پیشرفت مراکز زیست و فعالیت و بهره‌برداری بهینه از جریان‌های سطحی و سفره‌های زیرزمینی
- افزایش بهره‌وری و کم کردن هدر رفت آب
- تغذیه مصنوعی سفره‌های زیرزمینی در دشت‌های با بیلان منفی
- ایجاد سامانه‌های تأمین و توزیع آب و بهینه‌سازی مصرف آن
- توسعه دام‌پروری صنعتی و نیمه‌صنعتی و پرورش ماکیان
- پرورش دام و ساماندهی به کارهای تولیدی با همیاری خانوارهای ایلی- عشایری، در چارچوب شبکه خویشاوندی
- تدوین و اجرای الگوی کشت مناسب باغی و زراعی با رویکرد افزایش تولید در هکتار
- ساماندهی فرآیند تولید و بازار محصولات کشاورزی
- گسترش درختکاری و پیشگیری از بیابان‌زایی
- گسترش مکانیزه کشت‌های فشرده باغی و تغییر کشت سنتی به کشت گلخانه‌ای بر اساس آب قابل برنامه‌ریزی

- گسترش کارکردهای صنعتی با فن آوری کم آب‌بر و به‌کارگیری الگوی کشت کم آب بر
- بهسازی ساختار بهره‌برداری کشاورزی، انگیزش کشاورزان به پیروی از اندازه‌های فنی و نوسازی تولید کشاورزی با دانش نوین و بومی‌سازی فناوری

صنعت و معدن

- پیشرفت صنایع فرآوری و تکمیل زنجیره تولید در بخش‌های مختلف کشاورزی، صنعت و معدن
- گسترش صنایع IT, ICT و فن آوری اطلاعات بیو تکنولوژی، نانو تکنولوژی، زیستی، الکترونیک، دارویی، زیست-محیطی و هوا-فضا
- پیشرفت کارکردها و پهنه‌های صنعتی به جهت پایگاه مناسب سرزمینی، برای تمرکززدایی از تهران
- پیشرفت صنایع قطعه‌سازی، پشتیبان حمل‌ونقل و خودروسازی
- صنعت با فن آوری بالا، نو، پاک، پیشرفته و صادراتی
- گسترش فعالیت‌های معدنی پاک، صنایع ذوب فلزات و کانی غیرفلزی به‌ویژه املاح تبخیری و ایجاد واحدهای فرآوری و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی
- ارتقای سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص استان
- توسعه بهره‌برداری از قابلیت‌های معدنی در جایگاه مزیت نسبی و فرآوری معدنی
- تأمین مواد موردنیاز صنایع کشور و صدور مواد معدنی فرآوری شده
- تجهیز و راه‌اندازی زیرساخت‌های بازرگانی، پایانه‌های صادراتی و منطقه‌های ویژه اقتصادی
- جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در توسعه صنعتی و معدنی تخصصی
- تکمیل زنجیره‌های تولید و شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی برای مصرف داخلی و صادرات
- دستیابی به فناوری‌های پیشرفته صنعتی و گسترش تحقیق و توسعه
- ایجاد خوشه‌های صنعتی، توانمندسازی صنایع کوچک و میانی و افزایش توان رقابتی آن‌ها در پیوند با صنایع بزرگ
- گسترش تشکل‌های تخصصی صنعتی و افزایش نقش آن‌ها در تصمیم‌سازی‌ها
- پیشرفت تجهیزات مخابراتی، مهارت به‌کارگیری فن آوری ارتباطات و اطلاعات و برپایی مدیریت و شهر الکترونیک
- گسترش کارکردهای صنعتی با فن آوری کم آب‌بر
- افزایش توان رقابت صنعت با گسترش بخش غیردولتی
- شناسایی بازار و پشتیبانی مالی، سیاسی و مقرراتی از صادرات کالاهای صنعتی
- به‌کارگیری فن آوری‌های نوین و آموزش نیروی انسانی برای بهره‌برداری مناسب از ذخایر معدنی
- جذب دانش و امکانات داخلی و خارجی برای اکتشاف معدنی
- اکتشاف میدانی هیدروکربنی احتمالی در پیوند با گنبد‌های نمکی
- سرمایه‌گذاری برای تولید انرژی‌های پاک، نو و تجدیدپذیر
- تعیین اولویت گستره‌های معدنی و ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد صنایع معدنی و فلزی در استان
- گسترش پیشرفت اقتصادی در پهنه‌ها و کمک به سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال برای گروه‌های متوسط و کم‌درآمد

- پشتیبانی از بنگاه‌های کوچک و متوسط و کارآمد سازی آن‌ها در قالب خوشه‌ها و زنجیره‌های صنعتی
- بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی موجود و آفرینش مزیت‌های جدید نسبی و رقابتی

نظام سکونتگاهی

- پیشرفت پایدار رو ستاها و گستره‌های کشاورزی، تقویت زیر ساخت‌های تولید، تنوع‌بخشی کارکردها و گسترش صنایع تبدیلی، تکمیلی، روستایی و خدمات نوین
- جلوگیری از ایجاد و استقرار خطوط انتقال برق و انرژی و مراکز پرخطر از مرکز جمعیتی
- ایمن‌سازی شهرها و روستاها و سازمان‌دهی رویارویی با بحران‌ها
- افزایش ضریب ایمنی ساخت‌وسازها و سازه‌های مهم عمومی، مسکونی، شریان‌های حیاتی، زیرساخت‌های مهم و بازسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده، متناسب با پهنه‌بندی خطر زلزله

بازرگانی

- پیشرفت بازرگانی خارجی و گسترش خدمات گمرکی
- راه‌اندازی بندر خشک و گمرکات مستقر در مناطق ویژه اقتصادی

گردشگری

- گسترش مکان‌ها و خدمات گردشگری در منطقه‌های ویژه و جاذبه‌های گردشگری و پهنه‌های طبیعت‌گردی و کویرگردی
- پیشبرد کارکردهای گردشگری طبیعی و فرهنگی در قلمروهای عشایری در پهنه‌های بیابانی و کوهستانی
- جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی در توانمندسازی ارائه خدمات گردشگری

خدمات برتر

- توسعه فعالیت‌های دانش‌پایه، شرکت‌های دانش‌بنیان، کانون‌های صنعت و دانش، پارک‌های علم و فن‌آوری، شهرک‌های فن‌آوری، مراکزهای رشد فناوری
- ایجاد مراکز ملی پژوهشی در زمینه‌های فن‌آوری کانی‌ها، صنایع الکترونیک و انرژی‌های غیر فسیلی
- پیشرفت اقتصادی متنوع و متکی بر منابع دانش، سرمایه انسانی و فناوری نو
- گسترش خدمات برتر آموزش عالی، مهندسان مشاور، پیمانکاری، حقوقی، حسابرسی، بانک و بیمه، بازاریابی، بورس، اطلاعات و ارتباطات، پشتیبان تولید، گردشگری، سلامت، بازرگانی و ترانزیت
- ارتقای شاخص‌های توسعه علوم و فناوری با توجه به استانداردهای جهانی
- افزایش کیفیت آموزش عالی، پژوهش و فن‌آوری برای گسترش همکاری با کشورهای همسایه و کشورهای پیشرفته
- گسترش گردشگری ملی و فراملی طبیعی، تاریخی و میراث فرهنگی و پاسداری از میراث تاریخی و طبیعی استان
- گسترش صنایع دستی
- استفاده بهینه از توانمندی‌های زیربنایی محور تهران - مشهد، برای افزایش بازدهی سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

- توسعه نظام آموزشی و تقویت آموزش فنی و حرفه‌ای و نیروی انسانی ماهر متناسب با نیازهای بازار کار
- افزایش آموزش، پژوهش و بهره‌وری نیروی کار و بالا بردن سهم منابع انسانی در ترکیب عوامل مؤثر در تولید
- جذب مشارکت بخش خصوصی در دستیابی به دانش، مهارت‌های فنی و تخصصی برای افراد مستعد
- پیشرفت آموزش عالی و پژوهش، تولید علم، تربیت نیروی انسانی کارآمد و نوآوری
- تعیین اولویت‌ها در آموزش و پژوهش برای تأمین نیازهای پیشرفت و افزایش خلاقیت‌ها
- ایجاد و تقویت زیرساخت‌های سلامت و تأسیسات ورزشی در سراسر استان
- گسترش کمی و کیفی خدمات تأمین اجتماعی و بهداشتی و درمانی و فرهنگی
- افزایش بهره‌وری نیروی کار با انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار

- تقویت منابع مالی پایدار و متنوع در دانشگاه‌ها و تجهیز زیربنای آموزشی و پژوهشی
- دارای نهاد پژوهشی ملی در زمینه علوم و فن‌آوری نوین به‌ویژه در کویر شناسی
- گسترش اقتصاد دیجیتال و دانش‌بنیان و پشتیبانی از تولید و صدور کالاها و خدمات دانش بنیان
- برپایی همکاری نهادهای علمی، آموزشی، پژوهشی و صنعتی استان با نهادهای پیشرفته جهان
- توسعه کمی و کیفی شبکه اطلاع‌رسانی و حمایت از تولید و عرضه اطلاعات و خدمات
- ایجاد پیوند میان نظام آموزش عالی با زنجیره تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای، فناوری و تولید صنعتی
- افزایش توان پژوهشی و آموزشی و دستیابی به فناوری پیشرفته و جذب بخش غیردولتی در تولید علم و فناوری
- تکیه بر فناوری بومی و توانمندی تخصصی داخلی در توسعه زیرساخت‌های علمی و فنی
- گسترش پیوندهای ملی و فراملی دانشگاه‌ها، مراکز علمی و بنگاه‌های توسعه فناوری و نوآوری استان
- پیشرفت آموزش عالی و آموزش پزشکی، تأمین نیازهای استان و پذیرش ظرفیت از استان‌های هم‌جوار

حمل و نقل

- تقویت ساختار حمل و نقل عمومی و راه‌اندازی راه‌آهن درون و برون شهری
- افزایش بهره‌وری، بهبود روش‌های حمل و نقل و کارکرد ترانزیتی استان
- کاهش نقاط حادثه‌خیز
- تقویت کریدور شرق به غرب مستقر در استان و راه اصلی شمال - جنوب کشور از طریق توسعه و ارتقاء راه‌های ارتباطی جاده‌ای و ریلی با سایر استان‌ها
- تقویت راه‌های درون استانی به‌منظور ارتقاء سطح خدمات به نقاط جمعیتی استان

اجتماعی و فرهنگی

- تقویت انضباط اجتماعی، روحیه کار و ابتکار، کارآفرینی، درستکاری و حفظ کرامت انسانی
- ترویج ارزش‌های رفتاری و اخلاقی متکی بر بصیرت قرآنی و روحیه ایثار و امید به آینده
- ارتقاء سرمایه اجتماعی، با تکیه بر آموزه‌های دینی، فرهنگ غنی و پیشینه تاریخی استان
- گسترش روحیه تعاون، مشارکت عمومی و مسئولیت‌پذیری

- تضمین مشارکت اجتماعی زنان با صیانت از نهاد خانواده و حمایت زنان سرپرست خانوار
- تقویت سازوکارهای مشارکت همگانی به‌ویژه با شیوه‌های بومی و دینی
- هدایت رشد و توسعه اقتصادی به‌سوی عدالت اجتماعی
- استفاده از ابزارهای فرهنگی و آموزشی برای پیشگیری از ناهنجاری‌های فرهنگی و اجتماعی
- استفاده بهینه از فناوری‌های اطلاعاتی ارتباطی و شکوفایی استعدادها و فرهنگی و هنری
- پاسداری و توانمندسازی هویت ایرانی - اسلامی در کنش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
- توسعه دانش تخصص محور در سرمایه انسانی
- فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش و رفع دغدغه‌ها و آسیب‌های اجتماعی جوانان
- ارتقای شاخص‌های آموزش، سلامت و درآمد سرانه به بالاتر از میانگین ملی
- ارتقای بالندگی و جوانی جمعیت با افزایش نرخ باروری به بالاتر از سطح جایگزینی
- ارتقای امید به زندگی و سلامت در گستره‌های غیر برخوردار
- گسترش زیرساخت‌های خدمات اجتماعی با رویکرد عدالت اجتماعی
- توانمندسازی گروه‌ها و نواحی آسیب‌پذیر بر اساس مشارکت مردم و گسترش تأمین اجتماعی
- توسعه کمی و کیفی بیمه‌های بهداشتی و درمانی و تقویت بازار رقابتی ارائه خدمات بیمه درمانی

سیاسی و اداری

- کاهش تصدی اجرائی دستگاه‌های دولتی جلب مشارکت مردم در سرمایه‌گذاری‌های تولیدی و واگذاری مؤسسات اقتصادی به بخش‌های تعاونی و خصوصی با ایجاد انگیزه‌های مردمی در پرداخت مالیات
 - افزایش بهره‌وری اقتصاد استان با بهسازی ساختاری و مدیریتی و کاهش هزینه‌ها و رفع موانع
 - آموزش، رشد تخصص، مهارت و نوآوری و جذب نیروی انسانی توانمند و نگهداری نیروهای متخصص در استان
 - ارتقا جایگاه زنان در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری استان
 - افزایش کارایی نظام اداری، خدمت‌رسانی برتر، نوین و کیفی به مردم با به‌کارگیری مدیران لایق
 - افزایش نقش مدیریت توسعه استان در جذب سرمایه و فناوری‌های پیشرفته، برپایی فرصت‌های صادراتی و کمک به کارایی نظام پولی، بانکی و بیمه در فرایند پیشرفت استان
 - ساماندهی رفتار اداری، قضایی، بازرسی، پایش و حسابرسی در جهت حمایت از سرمایه‌گذاری و تولید
 - کارآمد سازی و هماهنگی ساختارها و شیوه‌های پایش و گسترش سامانه اداری الکترونیک
- امنیتی - دفاعی و پدافند غیرعامل
- افزایش توان امنیتی و پدافندی استان، برای پذیرش جایگاه پشتیبانی امنیتی تهران
 - به‌کارگیری اصول و ضوابط پدافند غیرعامل و مدیریت واحد برای آمادگی، اقدام مؤثر و فرماندهی در دوره بحران
 - استقرار صنایع در نقاط جمعیتی حاشیه کویر به‌منظور ارتقاء امنیت منطقه
 - استفاده از قابلیت‌های طبیعی استان برای استقرار صنایع دفاعی در مقیاس ملی

- ایجاد سامانه هشدار سریع با فناوری پیشرفته برای پیش‌آگاهی رویدادهای ناگهانی
- الزامی کردن استفاده از اصول و ضوابط زیست‌محیطی در کارگاه‌های صنعتی و کارکردهای معدنی
- پیشرفت پایدار گستره‌های بیابانی استان و پایش بیابان‌زایی
- کاهش آسیب‌پذیری و بهره‌مندی از ضوابط پوشش مناسب پدافندی در جانمایی جمعیت و کارکردها در برابر تهدیدها
- کاهش پیامدهای ناشی از سوانح طبیعی و تهدیدکننده‌های زیست‌محیطی سلامت
- مدیریت، مهار و پایش آلاینده‌های زیست‌محیطی
- ۳-۳- تصویر سازمان فضایی استان در افق توسعه یافتگی
- مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های کشاورزی
- کشت فشرده آبی، گلخانه‌ای و باغداری پیشرفته، کشت و صنعت، دام‌پروری صنعتی و نیمه‌صنعتی و پرورش ماکیان، آبی‌پروری، زنبورداری در پهنه‌های در راه پیشرفت کوهپایه‌ای
- مجتمع‌های دام‌پروری، زنبورداری، باغداری، کشت و صنعت، آبی‌پروری، آبخیزداری، پرورش گیاهان دارویی، جنگل‌داری، جنگل‌کاری، مرتع‌داری در پهنه‌های کمتر توجه شده کوهستانی
- گسترش درختکاری و پیشگیری از بیابان‌زایی، دامداری، مرتع‌داری در پهنه‌های دست‌نخورده و بکر بیابانی
- مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های صنعتی و معدنی
- شهرک‌ها و ناحیه‌های صنعتی، پیشرفت صنایع میانی و کوچک، صنایع تخصصی و خوشه‌های صنعتی، صنایع فرآوری کشاورزی، دام‌پروری، حمل‌ونقل، خودروسازی سبک و سنگین و قطعه‌سازی، لوازم‌خانگی و الکترونیک، IT, ICT و فن‌آوری اطلاعات، ساختمان، غذایی، دارویی، شیمیایی، کانی فلزی و غیرفلزی، از محورهای صنعتی سرخه-سمان-مهدی‌شهر و ایوانکی-گرمسار-آرادان و کارکردهای معدنی در محور میامی-فرومد، ناحیه صنعتی فراوری‌های معدنی فرومد، ناحیه صنعتی رضوان، محور صنعتی دامغان-شاهرود-میامی، فعالیت‌های معدنی در پهنه‌های در راه پیشرفت کوهپایه‌ای
- شهرک‌ها و ناحیه‌های صنعتی، پیشرفت صنایع میانی و کوچک، خوشه‌های صنعتی، صنایع فرآوری کشاورزی، دام‌پروری، غذایی و کانی غیرفلزی، فعالیت‌های معدنی، محور صنعتی نوپا فولاد محله-دیباچ و دو کانون نوپای صنعتی خرقان و ابرسیح در پهنه‌های کمتر توجه شده کوهستانی
- پیشرفت صنایع میانی و کوچک، خوشه‌های صنعتی، صنایع فرآوری کشاورزی، دام‌پروری، غذایی، کانی فلزی و غیرفلزی، فعالیت‌های معدنی، صنایع دفاعی و نظامی و هوا-فضا و صنعت سیمان در ناحیه صنعتی بیارجمند در پهنه‌های دست‌نخورده و بکر بیابانی
- مناطق مستعد توسعه خدمات و بازرگانی

خدمات برتر آموزش عالی، تولیدی، فنی، مهندسی، تخصصی و تخصصی با کارکرد فراملی پشتیبان تولید و گردشگری، مشاوره‌ای، پیمانکاری، مالی، بیمه، حقوقی، بازاریابی، بخش‌های فوق تخصصی پزشکی، اجتماعی، فرهنگی و هنری، خدمات حمل‌ونقل ملی و بین‌المللی، دفترهای بازرگانی صادرات و واردات، بانک‌های تخصصی، بورس‌های تخصصی در منطقه‌های شهری سمنان و شاهرود

پارک‌های علم و فن آوری، مرکزهای رشد فناوری، شرکت‌های فناوری، شرکت‌های دانش‌بنیان، کانون‌های صنعت و دانش، شهرک‌های فن آوری، نهادها و ایستگاه‌های پژوهشی، هتل‌های ۴ و ۵ ستاره در مناطق شهری سمنان و شاهرود و شهرهای گرمسار و دامغان

منطقه ویژه اقتصادی سمنان با کارکرد فراوری‌های کانی و منطقه ویژه اقتصادی گرمسار با کارکرد فراوری‌های گوناگون صنعتی، بازرگانی خارجی

منطقه ویژه اقتصادی دامغان با کارکرد فراوری‌های تبدیلی و کشاورزی، بازرگانی خارجی، بارانداز کالاها، منطقه شمال و شمال شرق کشور در دامغان
مناطق مستعد توسعه فعالیت‌های گردشگری
در پهنه‌های در راه پیشرفت کوهپایه‌ای

محور گردشگری تاریخی و فرهنگی گرمسار- سمنان- دامغان، منطقه‌های نمونه، روستاهای نمونه و جاذبه‌های گردشگری

محور گردشگری تاریخی و فرهنگی دامغان- شاهرود (بسطام)- میامی
در پهنه‌های کمتر توجه شده کوهستانی

طبیعت گردی در جنگل‌ها، مرتع‌ها و پهنه‌های مدیریت شده زیست‌محیطی، گردشگری فرهنگی در قلمروهای ایلی- عشایری، منطقه‌های نمونه، روستاهای نمونه و جاذبه‌های گردشگری
در پهنه‌های دست‌نخورده و بکر بیابانی

کویرگردی در پهنه‌های بیابانی و پهنه‌های مدیریت شده زیست‌محیطی، گردشگری فرهنگی در قلمروهای ایلی- عشایری، منطقه‌های نمونه، روستاهای نمونه و جاذبه‌های گردشگری
کانون‌های پایگاه کویرگردی طرود، معلمان، سطوه و احمدآباد (خارتوران)، شهر بیارجمند و روستاهای دستجرد،
زمان آباد و قلعه بالا

فعالیت‌های گردشگری تاریخی در محدوده‌های باستانی تپه حصار دامغان و تپه باستانی میرک در مرز نواحی کوهپایه‌ای و بیابانی

الگوی استقرار و نظام سلسله‌مراتبی مراکز سکونتگاهی
الگوی توزیع خدمات اجتماعی در سطح مناطق

— خدمات پزشکی تخصصی و فوق تخصصی، مرکزیت داذ شگاه‌های غیر-ضوری، مرکزیت داذ شگاه‌های مادر و

- نهادهای پژوهشی ملی در زمینه علوم و فن آوری نوین در منطقه شهری سمنان
- گسترش خدمات پزشکی تخصصی و فوق تخصصی، توسعه زیر ساخت‌های دانشگاه علوم پزشکی شاهرود و شناسایی شهر شاهرود در جایگاه قطب پزشکی در منطقه، مرکزیت دانشگاه‌های غیرحضوری و مراکز دانشگاهی، افزایش توانمندی‌های دانشگاه صنعتی شاهرود، ساخت و راه‌اندازی دانشکده و پژوهشکده علوم کشاورزی و توسعه فعالیت‌های دانشگاهی در بخش کشاورزی در منطقه شهری شاهرود
- مراکز آموزش عالی، پژوهشی و فنی و حرفه‌ای در مناطق شهری سمنان و شاهرود
- خدمات بهداشتی و درمانی در شهرها و روستاهای مرکزی و پرجمعیت در مناطق شهری سمنان و شاهرود
- خدمات تأمین اجتماعی و رفاهی در شهرها و روستاهای مرکزی و پرجمعیت در مناطق شهری سمنان و شاهرود
- خدمات آموزش عمومی، فرهنگی، هنری و ورزشی در شهرها و روستاهای مرکزی و پرجمعیت
- ایجاد نظام سلسله مراتبی در نظام خدمات‌رسانی حوزه‌های بهداشتی و درمانی بر اساس الگوی طرح کالبدی ملی در سطوح منطقه، ناحیه، خرده ناحیه، منظومه

ماده ۴- برنامه‌های اجرایی آمایش استان سمنان به قرار زیر است:

نظام سکونتگاهی و توزیع فضایی جمعیت

- برنامه ساماندهی کالبدی - فضائی
- برنامه تعادل بخشی فضای سکونتگاهی
- صنعت و معدن
- برنامه توسعه و گسترش خدمات پشتیبان تولیدصنعتی و معدنی
- برنامه حفاظت و صیانت از محیط‌زیست و کاهش آلودگی‌ها منتج از فعالیت‌های صنعتی و معدنی
- برنامه ارتقاء بهره‌وری معادن (شناسائی قابلیت‌های معدنی جدید، جذب فناوری‌های نوین و...)
- اجتماعی - فرهنگی

— برنامه توسعه و ارتقاء سطح خدمات فرهنگی - اجتماعی

ارتباطات و فناوری اطلاعات

— برنامه ارتقاء امنیت فضای ارتباطات و فن آوری

— برنامه توسعه اقتصاد دیجیتال

آموزش

— برنامه ساماندهی مراکز و موسسات آموزش عالی

— برنامه توسعه و ساماندهی زیرساخت‌های آموزش و پرورش

میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

- برنامه بهینه سازی و توسعه زیر ساختهای گردشگری
- برنامه حمایت از تولید و صادرات صنایع دستی
حمل و نقل
- برنامه سیاست گذاری توسعه زیرساخت های حمل و نقل و تهیه برنامه های حمل و نقل
بازرگانی
- برنامه حمایت از تسهیل و توسعه تجارت داخلی و خارجی و تنظیم قوانین و مقررات مورد نیاز
کشاورزی و امنیت غذایی
- برنامه بهبود بهره وری آب در عرصه کشاورزی و اصلاح الگوی کشت
- برنامه تکمیل و توسعه زنجیره های ارزش در محصولات کشاورزی
آب
- برنامه تأمین آب از منابع متعارف و نامتعارف
- برنامه مدیریت تقاضای آب
محیط زیست و منابع طبیعی
- برنامه حفاظت و احیاء زیست بوم های خشکی
انرژی
- برنامه توسعه انرژی های نوین و تجدید پذیر
دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل
- برنامه ایجاد، توسعه، تکمیل و تجهیز زیرساخت ها، امکانات و تسهیلات مرتبط با مدیریت بحران
- برنامه هدایت، راهبری، شناسایی، پایش، مصون سازی و کاهش آسیب پذیری زیرساخت ها و کانون های جمعیت و
فعالیت (از طریق رعایت اصول، الزامات و ملاحظات دفاعی، امنیتی و پدافند غیر عامل)
- برنامه جامع پدافند غیر عامل و مدیریت بحران
- برنامه توسعه زیر ساخت های لازم مدیریت بحران (متناسب با نقش استان در پشتیبانی از استان های مجاور در
مواقع بحران)
- برنامه خروج تدریجی مراکز خطرناک غیر شهری از نقاط مسکونی
- برنامه اشراف، صیانت، مقابله، تحلیل و بررسی، معماری و مهندسی و هم افزایی اطلاعاتی و امنیتی در مسائل و
اهداف راهبردی وزارت اطلاعات در محیط امنیت ملی

- ماده ۵- تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف به رعایت مفاد این سند می‌باشند.
- ماده ۶- کلیه فعالیت‌های تعریف شده در بخش‌های مختلف این سند باید به گونه‌ای باشد که مجموع نیازها و مصارف آبی آن‌ها محدود به سقف آب قابل برنامه‌ریزی استان در چارچوب پانزدهمین مصوبه‌ی شورای عالی آب در حوضه‌های آبریز درجه ۲- که توسط وزارت نیرو ابلاغ می‌گردد- باشد. وزارت نیرو مکلف است آب قابل برنامه‌ریزی به‌هنگام شده را در دوره‌های زمانی ۵ ساله بازنگری و به تفکیک بخش‌های مختلف مصرف و حوضه‌های آبریز درجه ۲، به استان‌ها ابلاغ نماید.
- ماده ۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است، گزارش عملکرد سالانه تحقق این سند را در پایان هر سال به دبیرخانه ارسال نموده و دبیرخانه نیز گزارشی از میزان تحقق‌پذیری اسناد آمایش همه استان‌ها را به شورای عالی ارائه می‌دهد.
- ماده ۸- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است تمهیدات لازم به‌منظور تحقق‌پذیری سند و هم‌چنین مطالعات آمایش استان در سطح استان را فراهم آورد.
- ماده ۹- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است به‌منظور تحقق عملیاتی سند؛ پیوند بین این سند با مطالعات آبی در سطح استان و برنامه‌های بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت از جمله بودجه سنواتی در استان را با تعامل و همکاری سازمان برنامه و بودجه کشور برقرار نماید.
- ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان موظف است حداکثر ظرف مدت یک سال، سند آمایش استان را بر اساس سند ملی آمایش سرزمین بازنگری، به‌روزرسانی و اسناد مربوطه را به دبیرخانه ارسال نماید.